

Imię i nazwisko

Miejscowość, szkoła, klasa

Adres domowy ucznia

_____/ 65 pkt.

Adres mailowy ucznia

TEST

Witamy Cię w finale

X edycji *Małej Olimpiady Wiedzy o Społeczeństwie*

1. Przed przystąpieniem do udzielania odpowiedzi sprawdź, czy Twój test zawiera **25** (dwadzieścia pięć) zadań. Jeśli nie, poinformuj o tym Członka Komisji.
2. Pisz czytelnie długopisem lub piórem. Za odpowiedź nieczytelną otrzymasz „0” punktów.
3. Jeśli masz jakiegokolwiek wątpliwości lub chciał/a/byś zadać pytanie, podnieś rękę i czekaj na podejście Członka Komisji.
4. Wypełniając test wpisuj odpowiedzi w miejscach zaznaczonych kropkami lub zaznacz kółkiem (obwódka) tylko literę przy właściwej, **jednej** z podanych, odpowiedzi.
5. Za każdą prawidłową odpowiedź w ramach zadania przyznaje się 1 pkt. Przy każdym zadaniu podana jest liczba możliwych do zdobycia punktów, jeśli zakreślisz więcej odpowiedzi niż podano w poleceniu do zadania, otrzymasz „0” punktów.
6. Czas na rozwiązanie arkusza to 60 minut.

Powodzenia

Material źródłowy do zadania 1.

Zgromadzenie wielu ludzi na przestrzeni dopuszczającej bezpośredni kontakt, związanych przelotnie silną więzią psychiczną, przejawiającą się we wspólnym spontanicznym zachowaniu.

Zadanie 1.**1 pkt/****Zbiorowość, o której jest mowa w tekście to:**

- A. tłum
- B. wspólnota
- C. społeczeństwo
- D. społeczność lokalna

Zadanie 2.**2 pkt/****Dopisz do przedstawionych charakterystyk nazwy typów społeczeństw.**

A. Istotą społeczeństwa jest gospodarka rynkowa oraz masowe wytwarzanie dóbr materialnych przy użyciu maszyn i poza gospodarstwem domowym. Pogłębia się podział pracy, upowszechnia dążenie do zysku. Zwiększa się przestrzenna i społeczna ruchliwość ludzi.

Typ społeczeństwa-

B. Społeczeństwo to oparte jest na rolnictwie i dominuje w nim gospodarka naturalna. Jednostkami produkcyjnymi są gospodarstwa domowe, w znacznej mierze samowystarczalne. Rynek i wymiana handlowa są słabo rozwinięte. Umiejętność czytania i pisania posiadają nieliczni i są oni elitą.

Typ społeczeństwa-

Zadanie 3.**3 pkt/**

Socjalizacja wtórna dotyczy jednostki, która ma już za sobą socjalizację pierwotną i zna w wersji wyniesionej z domu abecadło życia społecznego. Socjalizacja wtórna uczy, jak się nim posługiwać. W socjalizacji wtórnej uczy się być uczniem, kolegą, stolarzem, fryzjerką, przewodniczącym studenckiego koła naukowego, piłkarzem reprezentacji narodowej, a także mężem, ciocią, dziadkiem, przyjacielem. Socjalizujące treści mogą być przekazywane anonimowo.

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując odpowiednio Prawda lub Fałsz.

Socjalizacja wtórna

A.	W toku tej socjalizacji człowiek nabywa wiedzę niezbędną do poprawnego odgrywania ról społecznych.	
B.	W wyniku tej socjalizacji kształtuje się charakterystyczna dla danej kultury osobowość podstawowa.	
C.	Socjalizacja ta przebiega w warunkach silnej więzi emocjonalnej, która łączy dziecko z rodzicami.	

Zadanie 4.**1 pkt/**

Rodzina gwarantując ciągłość pokoleń poprzez wydawanie na świat potomstwa pełni funkcję:

- A. prorozwojową.
- B. pronatalistyczną.
- C. prokreacyjną.
- D. prospołeczną.

Zadanie 5.

4 pkt/

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując odpowiednio Prawda lub Fałsz.

Obywatelstwo

A.	Obywatelstwo polskie nabywa każda osoba, której przynajmniej jedno z rodziców było obywatelem polskim w momencie jej urodzenia.	
B.	Naturalizacja jest to wydanie decyzji o nadaniu obywatelstwa osobie urodzonej na terenie kraju, w którym obowiązuje prawo ziemi.	
C.	Nadanie obywatelstwa polskiego rodzicom powoduje uzyskanie go przez dzieci pozostające pod ich opieką rodzicielską.	
D.	O nadanie obywatelstwa polskiego występuje się z wnioskiem do Prezydenta RP.	

Zadanie 6.

3 pkt/

Korzystając z mapy i krótkich charakterystyk, rozpoznaj zaznaczone literami (A-C) mniejszości narodowe lub etniczne. Nazwij daną mniejszość oraz określ jej oznaczenie na mapie, wpisując do tabeli odpowiednią literę.

	Charakterystyka mniejszości	Nazwa mniejszości	mapa
A.	Większość przedstawicieli tej mniejszości zamieszkuje południowo-wschodnie tereny województwa podlaskiego i wyznaje prawosławie.		
B.	W województwie opolskim członkowie tej mniejszości stanowią ponad 20% mieszkańców w wielu gminach. Przedstawiciel wybrany z list komitetu wyborczego tej mniejszości zasiada w Sejmie RP.		
C.	Mniejszość narodowa tradycyjnie zamieszkująca tereny Spiszu i Orawy. Przedstawiciele tej mniejszości są w większości wiernymi Kościoła katolickiego.		

Zadanie 7.

1pkt/

Forma protestu przedstawiona na ilustracji to:

- A. strajk B. manifestacja C. wiec D. pikieta

Zadanie 8.

1pkt/

Materiał źródłowy do zadania 15.

Uważamy następujące prawdy za oczywiste: że wszyscy ludzie stworzeni są równymi, że Stwórca obdarzył ich pewnymi nienaruszalnymi prawami, że w skład tych praw wchodzi życie, wolność i swoboda ubiegania się o szczęście, że celem zabezpieczenia tych praw wyłonione zostały wśród ludzi rządy, których sprawiedliwa władza wywodzi się ze zgody rządzonych, że jeżeli kiedykolwiek jakakolwiek forma rządu uniemożliwiałaby osiągnięcie tych celów, to naród ma prawo taki rząd zmienić lub obalić i powołać nowy.

Źródło: http://k_sidorczyk.republika.pl/deklar.htm

Treść materiału źródłowego nawiązuje do tradycji demokratycznej:

- A. antycznej B. europejskiej C. polskiej D. amerykańskiej

Zadanie 9.

1pkt/

Podaj nazwę rodzaju demokracji, o której mowa w materiale źródłowym.

.....

Zadanie 10.

3pkt/

Na podstawie podanych artykułów Konstytucji RP określ funkcję Sejmu RP.

Art. 157. 1. Członkowie Rady Ministrów ponoszą przed Sejmem solidarną odpowiedzialność za działalność Rady Ministrów.

A.....

Art. 209.1. 1. Rzecznik Praw Obywatelskich jest powoływany przez Sejm za zgodą Senatu na 5 lat.

B.....

Art. 120. Sejm uchwała ustawy zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, chyba że Konstytucja przewiduje inną większość. W tym samym trybie Sejm podejmuje uchwały, jeżeli ustawa lub uchwała Sejmu nie stanowi inaczej.

C.....

Zadanie 11.

7pkt/

Konstytucyjne wolności i prawa człowieka i obywatela w Rzeczypospolitej Polskiej uzupełnij o brakujące słowa.

A. do życia.

B. praw kobiet i mężczyzn.

C. Wolność zrzeszania się w politycznych, związkach, organizacjach pracodawców, stowarzyszeniach, fundacjach.

D. Prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły

E organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich.

F. do nauki.

Zadanie 12.

4pkt/

Ułóż według hierarchii ważności zamieszczone poniżej akty prawne. Najważniejszy akt oznacz 1, a następne – 2, 3, 4.

A.	Ustawa o samorządzie gminnym	
B.	Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej	
C.	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	
D.	Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego	

Zadanie 13.**6pkt/**

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując odpowiednio **Prawda lub Fałsz**.

A.	Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.	
B.	Wierność Rzeczypospolitej Polskiej oraz troska o dobro wspólne jest wg Konstytucji RP powinnością obywatela polskiego.	
C.	Zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości ulegają w RP wg zapisu konstytucji przedawnieniu po 20 latach	
D.	Konstytucja RP jest najwyższym prawem w Polsce, jednak w przypadku jej kolizji z prawem Unii Europejskiej pierwszeństwo ma prawo unijne.	
E.	Preambuła to uroczysty wstęp do konstytucji	
F.	Spółeczna gospodarka rynkowa stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.	

Zadanie 14.**1pkt/**

Jest szczególnym, konstytucyjnym uprawnieniem prezydenta, który może całkowicie lub częściowo uwolnić skazanego od skutków wyroku lub od kar wymierzanych przez organa orzekające w sprawach karnych, skarbowych.

<http://archiwum.rp.pl/artykul/85473-Akt-laski-czyli-osobista-prerogatywa-prezydenta.html>

Podaj nazwę prerogatywy Prezydenta RP, którą opisano w tekście.

Nazwa prerogatywy-

Zadanie 15.**1pkt/**

Podaj nazwę konstytucyjnej zasady, którą opisano w tekście.

To proces rozproszenia władzy publicznej, który polega na przekazaniu zadań i kompetencji przez centralne organy państwa jednostkom niższego rzędu, z jednoczesnym wyposażeniem ich w uprawnienia do samodzielnego podejmowania decyzji, a także środki finansowe do wykonywania zadań przekazanych do realizacji. Zasada ta należy do konstytucyjnych podstaw ustroju państwa.

Zasada

Zadanie 16.**1pkt/**

Zgodnie z protokołem dyplomatycznym dziekanem (przewodniczącym) korpusu dyplomatycznego w Polsce jest:

- A. najstarszy wiekiem ambasador akredytowany w Polsce
- B. nuncjusz apostolski
- C. ambasador Unii Europejskiej
- D. ambasador USA

Zadanie 17.

4pkt/

Do podanych opisów organów wewnętrznych Sejmu RP dopisz w odpowiednim miejscu ich nazwy.

Opis organu wewnętrznego Sejmu	Nazwa organu
Zapewnia współpracę między klubami poselskimi. W jego skład wchodzi między innymi przewodniczący klubów i kół parlamentarnych.	
Ustala plan pracy Sejmu i dokonuje wykładni jego Regulaminu	
Przewodniczy obradom Sejmu i reprezentuje go na zewnątrz	
Rozpatruje sprawy stanowiące przedmiot prac Sejmu oraz wyraża opinie w sprawach przekazanych pod jego obrady przez Sejm lub jego inne organy.	

Zadanie 18.

1pkt/

Zgromadzenie Narodowe nie zbiera się aby :

- A. odebrać przysięgę od nowo wybranego prezydenta.
- B. wysłuchać orędzia prezydenckiego.
- C. wprowadzić stan wojenny.
- D. postawić Prezydenta RP w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu

Zadanie 19.

6pkt/

Zadania organów władzy wykonawczej w Polsce.

- A. zawiera umowy międzynarodowe
- B. czuwa nad przestrzeganiem konstytucji
- C. ratyfikuje i wypowiada umowy międzynarodowe
- D. nadaje obywatelstwo polskie
- E. koordynuje i kontroluje prace organów administracji rządowej
- F. zapewnia bezpieczeństwo zewnętrzne

Wpisz do tabeli litery odpowiadające kompetencjom Prezydenta RP oraz litery odpowiadające kompetencjom Rady Ministrów.

Prezydent Rzeczypospolitej	Rada Ministrów

Zadanie 20.

3pkt/

Do podanych wyjaśnień dopisz pojęcia

A. przemówienie programowe Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o udzielenie votum zaufania.....

B. potoczne określenie ministra, który nie kieruje działem administracji rządowej. Wypełnia jedynie zadania określone przez Prezesa Rady Ministrów
.....

C. wniosek o odwołanie rządu z jednoczesnym podaniem nazwiska kandydata na nowego premiera.....

Zadanie 21.

4pkt/

Określ czyje to kompetencje lub zadania:

A. stanowi wykładnię prawa /interpretuje przepisy prawne	
B. rozstrzyga spory pomiędzy jednostkami samorządu a jednostkami administracji państwowej	
C. rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy centralnymi organami państwa	
D. stoi na straży niezależności sędziów i sądów	

Zadanie 22.

2pkt/

Podaj nazwy rodzajów samorządów, które przedstawiono w materiale ilustracyjnym.

A.

B.

A.

B.

Zadanie 23.

1pkt/

A. rejestracja pojazdów, B. prowadzenie przedszkoli, C. wydawanie prawa jazdy, D. utrzymanie szkół wyższych, E. opracowanie strategii rozwoju regionu

Zaznacz prawidłową odpowiedź. Kompetencje powiatu oznaczono literami

1. E B 2 A C 3. C D 4. B D

Zadanie 24.

1pkt/

Podaj nazwę konstytucyjnego organu władzy, któremu w Rzeczypospolitej Polskiej podlega Biuro Bezpieczeństwa Narodowego.

.....

Zadanie 25.

3pkt/

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując odpowiednio Prawda lub Fałsz.

Przewodnictwo w Komisji Europejskiej jest pełnione rotacyjnie przez wszystkie państwa członkowskie UE.	
Strefa Schengen jest obszarem, na którym została zapewniona swoboda przepływu osób.	
Euro jest środkiem płatniczym w Niemczech, Estonii i Słowacji.	